

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Константин Трендафилов Константинов,

Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”

за дисертационния труд на Светлозар Панайотов Стоянов на тема „*Инженерно-геодезически дейности при проучването на средновековни обекти от Североизточна България*” за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология, докторска програма Археология (Интердисциплинарни изследвания)

I. Данни за автора на дисертацията

Светлозар Панайотов Стоянов е роден на 21.04.1970 г. През 1996 г. завършва висше образование в Икономически университет-Варна, специалност „Икономика на строителството“. През 2007 г. завършва магистърска степен по Регионално развитие и управление в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, а през 2011 г. завършва магистърска степен по Инженерна логистика в същия университет. В периода 2005-2020 г. работи като техник към НАИМ-БАН, филиал Шумен и отговаря за геодезическото заснемане на археологически обекти. От септември 2020 г. е асистент в Катедрата по инженерна логистика към Факултета по технически науки на Шуменския университет.

II. Данни за процедурата

Съгласно ПРАС на Шуменския университет трудът на Светлозар Стоянов бе обсъден на заседание на Катедрата по история и археология при Факултета по хуманитарни науки на ШУ. Тогава Катедреният съвет взе единодушно решение да се открие процедура за публична защита, което бе утвърдено от ФС на ФХН. Със заповед на Ректора на ШУ (№ РД-16-172/28.10.2020 г.) бе назначен състав на научно жури. Последното проведе своето първо заседание на 03.11.2020 г., на което бе избран председател и бяха определени рецензентите и авторите на становища във връзка с предстоящата публична защита. Горепосочените факти ми дават основание да констатирам, че досегашният ход на процедурата е в пълно съответствие с разпоредбите на нормативните документи.

III. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд се състои от Увод, Списък на съкращенията на използваната литература, Списък на съкращенията в текста, Три глави, Заключение, Приложение, включващо планове, таблици и схеми. Общо – 134 стр. текст и 95 стр. приложения. Избраната тема е дисертабилна и е посветена на проблем, който досега не е разработван с интердисциплинарен подход в археологическата наука.

Уводът на дисертационния труд представя в синтезиран вид предмета, целите и задачите, както и основните методи за тяхното решаване. Ясно е определен териториалният обхват на темата, както и източниците на информация.

В Глава първа на работата е направен сполучлив опит за историографски преглед на инженерно-геодезическото документиране при археологическото проучване на Плиска и Преслав. Наред с проследяването на промените в статута на столичните центрове през различните периоди от тяхното съществуване, особено ценна е информацията, представяща сведения за първите графични документираня, осъществени там.

Глава втора е посветена на теоретичните основи на инженерно-геодезическите дейности при археологически разкопки. Подробно са представени различните методи за изобразяване на местността при документиране на археологически разкопки, ролята на работната геодезическа основа в археологията, трасирането на работна план-квадратна мрежа.

Трета глава е основна за дисертационния труд и има най-съществен приносен характер, тъй като включва практически дейности от научните занимания на Светлозар Стоянов на терен. Представено е заснемането на *3 обекта в Плиска* – „Дървена крепост“, „Ранно (дървено) укрепление“, Вътрешен град; Обект 41, Външен град, *4 обекта във Велики Преслав* (Източна крепостна стена, Външен град; Сектор източно от Дворцовия център; Патриаршеска част на Царския дворец; Административна сграда-юг, Вътрешен град), *един обект в с. Златар* (Производствен център за металоластика) и *един обект в с. Хърсово, Шуменско* (Старобългарско селище). Подобна широка гама от обекти с различен характер и стратиграфска структура и датировка прави положително впечатление и дава възможност на дисертанта да предложи практически решения при бъдеща работа на многослойни археологически структури.

Заклучението на дисертационния труд представлява опит за представяне в резюме на основните изводи на автора. Те са резюмирани в три общи извода, повтарящи до известна степен структурата на самата работа.

Приложението на дисертацията включва таблици, карти и схеми, които илюстрират самото изложение. Добро впечатление прави коректното представяне на илюстративен материал, взаймстван от други публикации.

Представеният автореферат (общ обем 60 страници) е изработен според правилата за подобен род изследвания и в пълна степен отразява съдържанието на дисертационния труд.

IV. Научни приноси

В своята автосправка за научните приноси дисертантът е открил три такива. Според мен всички те са правдоподобни и коректно посочени. В рамките на настоящото становище, обаче аз искам да открия най-съществения, а именно, че дисертационният труд на Светлозар Стоянов е сполучлив опит за представяне на практическите дейности при реализиране на геодезическо заснемане на археологически обекти. За постигане на така поставената цел дисертантът е използвал личната си практика от дългогодишната си работа на археологически обекти от Североизточна България като техник към НАИМ-БАН, Филиал-Шумен.

V. Бележки и препоръки

Без да поставям под съмнение качествата на предложения дисертационен труд към него могат да се отправят и някои бележки.

Първо, на моменти в хода на изложението се повтарят вече известни факти от историческото развитие на столичните центрове Плиска и Велики Преслав, които според мен нямат пряка връзка с разглежданите в практическата част конкретни археологически обекти.

Второ, представените в заключението изводи са твърде лаконични и повърхностни, в някои случаи засягащи съвсем косвено поставените в увода цели и задачи на дисертационния труд. Ако се съди само по тях трудно може да се открие същината на приносните моменти от практическата работа на Светлозар Стоянов, каквито без съмнение има. Би трябвало по-категорично да се приложи методът на сравнителния анализ, което да позволи ясно отличаване на спецификата при

инженерно-геодезическо заснемане на средновековни обекти в сравнение с обекти от други исторически периоди.

Трето, бих препоръчал на дисертанта при бъдещо отпечатване на работата да направи разместване в структурата, като Списък на съкращенията на използваната литература, Списък на съкращенията в текста бъдат поставени непосредствено след заключението.

VI. Заключение

Представеният от Светлозар Панайотов Стоянов труд, обобщава и илюстрира неговата дългогодишна практическа работа на терен. Независимо от направените забележки, този труд представлява една добре разработена дисертация с приносни моменти, свързани предимно с практическите дейности при геодезическо заснемане на археологически обекти. Всичко това ми дава основание да заключа, че са налице необходимите обстоятелства (научни и процедурни) на Светлозар Стоянов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 2. Хуманитарни науки и професионално направление 2.2. История и археология, докторска програма Археология (Интердисциплинарни изследвания).

23.01.2021 г.

гр. Шумен

доц. д-р Константин Константинов